

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

Şeker ve Çikolata Mamulleri

İHRACAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TARIM ÜRÜNLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI

ÜRETİM

Türkiye şekerleme ve çikolatalı ürünler sektörü, köklü geçmişi ve güçlü geleneksel tüketim kültürü ile gıda sanayinin en dinamik alt sektörlerinden biri konumundadır. Sektörün temelleri lokum, helva ve benzeri geleneksel Türk şekerlemelerine dayanmakla birlikte, değişen tüketici tercihleri ve modern üretim anlayışı sayesinde ürün çeşitliliği sürekli gelişim göstermektedir.

Türkiye'nin genç ve büyüyen nüfusu ve geleneksel tüketim alışkanlıkları sayesinde Türk şekerleme sektörü her zaman dinamik olmuştur. Dini bayramlarda, düğün törenlerinde ve kutlamalarda yaygın olarak hediye olarak sunulan şekerlemeler, Türk geleneğinde büyük rol oynar. Ayrıca, aile veya arkadaş ziyaretlerinde yaygın bir hediye seçimidir. Bu geleneksel popülerite, şekerlemenin Türkiye'de diğer birçok ülkeden çok daha yaygın olduğu anlamına gelmektedir.

Bununla birlikte, popüleritelerine rağmen, özellikle çikolata şekerlemeleri zamanla geleneksel şekerleme ürünlerinin yerini almaktadır. Genç ve hızla büyüyen nüfusu ve oyuncaklı çikolataya artan talebi, gelişen dağıtım kanalları, üreticilerin yoğun reklamları, yeni ürün geliştirmeleri ve artan çok uluslu yatırımlar gibi birçok faktör sayesinde çikolatalı şekerleme Türkiye'nin en dinamik ürünlerinden biri haline gelmiş bulunmaktadır. En popüler çikolatalı şekerleme türleri tablet ve kutulu şekerleme çeşitleridir. Üreticiler, mevcut ürünlerin sayısını ve türünü günden güne başarıyla çeşitlendirmiş bulunmaktadır.

Türkiye, şekerlemelerin ana bileşenlerinden biri olan şekerde kendi ihtiyacını üretimi ile karşılama avantajına sahiptir. Türkiye ayrıca dünya kuru meyve (kuru kayısı, kuru üzüm, kuru incir) ve sert kabuklu yemiş (fındık, Antep fıstığı) üretimindeki hakimiyeti sayesinde çok avantajlı bir durumdadır. Özellikle fındık, artık şekerleme sektöründe yaygın olarak kullanılan temel bileşenlerden biridir. Fındık unu, kavrulmuş ve dilimlenmiş fındıklar tatlı, kek ve bisküvi üretiminde kullanılmaktadır. Fındık ezmesi ise çikolata yapımında kullanılmaktadır. Doğrudan tüketime sunulan özel ürünler ise fındık püresi, helva ve fındık kremasıdır.

Türk Antep fıstığı, ayrıca bir Dünya markası haline gelmiş Türk lokumlarında da kullanılmaktadır. Ek olarak Antep fıstıkları helva, çikolata ve lokum üretiminde kullanıldığı gibi bazı kek, bisküvi ve şekerleme ürünlerinin üretiminde de kullanılmaktadır. Çeşitli tarım ürünlerinin üreticisi ve tedarikçisi olmanın yanında yüksek teknoloji kullanımı sektördeki ürün çeşitliliğini artırmıştır. Kayısı ve kuru kayısı son yıllarda kayısı bar, lokum ve ezme gibi yeni geliştirilen şekerleme ürünlerinin üretiminde kullanılmaktadır.

Türkiye, şekerleme sektöründe kullanılan malzemeler açısından avantajlı bir konumda olmasının yanı sıra, pazarın genel büyüklüğündeki artan potansiyeli, artan genç nüfusu ve turizmde büyüme için güçlü bir potansiyele sahip olması ile şekerleme üreticileri ve ihracatçıları için iyi bir fırsat sunmaktadır. Şekerleme ürünlerinin üretim eğilimleri iç ve dış taleplerle yakından ilişkilidir. Üretim kapasitesi iç talebin oldukça üzerindedir ve bunun sonucunda çoğu orta ve büyük ölçekli şirket ürünlerini ihraç etmektedir.

Lokum ve helva üretimi çok eskilere dayanmaktadır. Türk lokumu, adından da anlaşılacağı gibi Türkiye menşeli bir üründür. Üretiminde kullanılan hammaddeler şeker, glikoz ve mısır nişastasıdır. Helva tüketiciler tarafından yıl boyunca tüketilmektedir. Diğer birçok tatlıdan daha ucuzdur ve ayrıca çok lezzetli ve besleyicidir. Üretiminde kullanılan malzemeler un, irmik ve şekerdir. Bazı helva çeşitlerinde şeker yerine bal veya pekmez de kullanılabilir.

Değişen yaşam tarzları ve tüketicilerde artan sağlık bilinci sektörü etkileyen önemli trendlerdir. Tüketiciler daha yenilikçi ürünler talep etmekte, bu nedenle Türkiye şekerleme pazarına düzenli olarak yeni ürünler sunulmaktadır.

Sektör, geleneksel üretim yöntemleri ile birlikte modern teknolojiyi kullanarak gıda sanayinin en önemli alt sektörlerinden biri haline gelmiştir. Türk şeker ve çikolata şekerleme sektörü Orta Doğu, Balkanlar, Kuzey Afrika, Baltıklar ve Orta Asya'daki en ileri teknolojiye sahiptir. Türk ürünleri daha geniş çeşitlilikte ve yüksek kalite ürünle olma özelliğini taşımaktadır.

Kalite, Türk ihracatçılarının öncelik verdiği konulardan biridir. Avrupa Birliği (AB) ile entegrasyonun bir sonucu olarak, Türk gıda kanunları ilgili AB Direktifleri ile uyumlu hale getirilmekte ve tüm tüketicilerin güvenli ürünlere erişimi sağlanmaktadır. Ayrıca Türkiye, uluslararası standartların oluşturulmasında Gıda ve Tarım Örgütü / Dünya Sağlık Örgütü Codex Alimentarius Komisyonu'nda aktif olarak yer almaktadır. Birçok firma HACCP veya ISO 9000 standartları gibi kalite sistemlerini uygulamakta ve müşterilerinin ilerdeki taleplerini karşılamaya çalışmaktadır.

İHRACAT

Türkiye, şekerleme ürünlerinde net ihracatçı konumundadır. 2025 yılında şeker ve çikolatalı şekerleme ihracatımız 4,5 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiş olup Türkiye'nin toplam ihracat gelirinin (273,3 milyar ABD doları) yaklaşık %1,6'sını oluşturmaktadır.

Ülkemiz şekerli mamuller sektörü, 2025 yılında 1.175 bin tonluk ihracat hacmi ve 4,5 milyar ABD dolarlık ihracat değeri ile uluslararası pazarlardaki güçlü konumunu korumuştur. Sektörde son yıllarda hız kazanan modernizasyon çalışmaları, ileri üretim teknolojilerinin kullanımı ve katma değerli ürün geliştirme faaliyetleri ihracat performansını destekleyen temel unsurlar olmuştur.

Şekerli mamul üreticileri ve ihracatçılarımız, uluslararası kalite ve gıda güvenliği standartlarına uyum sağlarken, değişen küresel tüketici eğilimleri ve beklentilerine uygun yenilikçi, yüksek katma değerli ürünler geliştirmeye yönelik çalışmalarını sürdürmektedir.

Tablo: 1: Şekerli Mamul İhracatı (GTIP 1704, 1806,1905,2007,2105)

Ürün	2023		2024		2025	
	TON	\$1000	TON	\$1000	TON	\$1000
Kakaosuz Şekerli Mamuller	316.808	907.051	322.412	923.512	300.009	901.944
Kakaolu Şekerli Mamuller	241.569	879.768	240.624	945.868	253.096	1.408.882
Kek, Bisküvi. Vb.	526.896	1.493.807	551.354	1.613.383	521.931	1.725.252
Reçeller, marmelatlar	80.998	294.012	78.488	364.873	84.883	439.955
Dondurma	21.469	75.634	18.428	69.797	15.802	72.822
TOPLAM	1.187.740	3.650.272	1.211.306	3.917.433	1.175.722	4.548.855

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Tablo 2: Ülkelere Göre Şekerli Mamul İhracatı (\$1000, TON)

Ülke	2025	
	TON	\$1000
Irak	226.356	719.145
A.B.D	121.091	551.138
Almanya	49.710	271.210
İngiltere	42.933	193.596
Rusya Federasyonu	32.085	152.833
Suudi Arabistan	38.509	147.666
Belçika	19.192	131.743
Libya	28.592	116.455
Suriye	41.249	105.972
İtalya	11.324	91.490

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Türk şekerleme ürünleri dünyanın birçok ülkesine ihraç edilmekte ve Türkiye'den şekerleme ürünleri ithal eden ülke sayısı her geçen yıl artmaktadır. Türkiye şu anda dünya çapında yaklaşık 198 ülkeye çeşitli şekerleme ürünleri ihraç etmektedir.